

สิทธิตามกฎหมายข้อมูลข่าวสาร

๑. สิทธิได้รู้ (ตามมาตรา ๗ แห่ง พ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสาร ฯ)

หน่วยงานของรัฐต้องส่งข้อมูลข่าวสารของราชการอย่างน้อยดังต่อไปนี้ลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษา

- (๑) โครงสร้างและการจัดองค์กรในการดำเนินงาน
- (๒) สรุปรายงานหน้าที่ที่สำคัญและวิธีดำเนินงาน
- (๓) สถานที่เพื่อขอรับข้อมูลข่าวสารหรือคำแนะนำในการติดต่อกับหน่วยงานของรัฐ

(๔) กฎ มติคณะรัฐมนตรี ข้อบังคับ คำสั่ง หนังสือเวียน ระเบียบ แบบแผน นโยบาย ที่มีผลเป็นการทั่วไปต่อเอกชนที่เกี่ยวข้อง

- (5) ข้อมูลข่าวสารอื่นตามที่คณะกรรมการกำหนด

ทั้งนี้ ข้อมูลข่าวสารที่มีการลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้หน่วยงานของรัฐรวบรวมและจัดให้มีข้อมูลข่าวสารนั้นไว้เผยแพร่ในที่ทำการของหน่วยงานของรัฐนั้นตามที่เห็นสมควร

๒. สิทธิตรวจดู (ตามมาตรา ๘ แห่ง (๑) – (๘) พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสาร ฯ)

หน่วยงานของรัฐต้องจัดให้มีข้อมูลข่าวสารของราชการอย่างน้อยดังต่อไปนี้ไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจดูได้

- (๑) ผลการพิจารณาหรือคำวินิจฉัยที่มีผลโดยตรงต่อเอกชน
- (๒) นโยบายหรือการตีความที่ไม่เข้าข่ายต้องลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษา
- (๓) แผนงาน โครงการ และงบประมาณรายจ่ายประจำปีของปีที่กำลังดำเนินการ
- (๔) คู่มือหรือคำสั่งเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ที่มีผลกระทบต่อสิทธิหน้าที่ของเอกชน

- (๕) สิ่งพิมพ์ที่ได้มีการอ้างอิงถึงตามมาตรา ๗ วรรคสอง

(๖) สัญญาสัมปทาน สัญญาที่มีลักษณะผูกขาดตัดตอนหรือสัญญาร่วมกับเอกชนในการจัดทำบริการสาธารณะ

(๗) มติคณะรัฐมนตรี หรือมติคณะกรรมการที่แต่งตั้งโดยกฎหมาย / โดยมติคณะรัฐมนตรี

(๘) ข้อมูลข่าวสารอื่นตามที่คณะกรรมการกำหนด

ทั้งนี้ ข้อมูลข่าวสารที่มีส่วนต้องห้ามมิให้เปิดเผยตามมาตรา ๑๔ หรือ ๑๕ ก็ให้ลบหรือตัดทอนข้อมูลข่าวสารส่วนนั้น นอกจากนี้ บุคคลไม่ว่าจะมีส่วนได้เสียเกี่ยวข้องหรือไม่ก็ตามมีสิทธิเข้าตรวจสอบข้อมูลข่าวสารได้

๓. สิทธิขอดู (ตามมาตรา 11 แห่ง พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสาร ๙)

บุคคลสามารถขอข้อมูลข่าวสารของราชการที่ต้องการได้ โดยหน่วยงานของรัฐผู้รับผิดชอบต้องจัดหาข้อมูลข่าวสารนั้นให้แก่ผู้ขอภายในเวลาอันสมควร เว้นแต่จะขอจำนวนมากหรือบ่อยครั้งโดยไม่มีเหตุอันควร ซึ่งข้อมูลข่าวสารดังกล่าวต้องเป็นข้อมูลข่าวสารที่มีอยู่แล้วและพร้อมจะให้ได้ มิใช่การต้องจัดทำ วิเคราะห์ จำแนกรวบรวมขึ้นใหม่

ทั้งนี้ คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการในการประชุมครั้งที่ ๓ / ๒๕๔๗ เมื่อวันที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๔๗ ได้มีมติในเรื่องการกำหนดมาตรการและแนวทางปฏิบัติที่ให้หน่วยงานต่าง ๆ ของรัฐถือปฏิบัติ กรณีที่มีคำขอข้อมูลข่าวสารจากประชาชน ดังนี้

๑. กรณีที่ประชาชนขอข้อมูลข่าวสารจากหน่วยงานของรัฐ ซึ่งเป็นข้อมูลข่าวสารที่หน่วยงานของรัฐพร้อมที่จะจัดหาให้ได้ จะต้องดำเนินการให้เสร็จโดยเร็วหรือภายในวันที่รับคำขอ

๒. กรณีที่ข้อมูลข่าวสารที่ขอมิเป็นจำนวนมาก หรือไม่สามารถดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน ๑๕ วัน จะต้องแจ้งให้ผู้ขอข้อมูลฯทราบภายใน ๑๕ วัน รวมทั้งแจ้งกำหนดวันที่จะดำเนินการแล้วเสร็จให้ผู้ขอทราบด้วย

๔. สิทธิได้รับสำเนาและขอให้รับรองสำเนาถูกต้อง (ตามมาตรา ๙

และ ๑๑ แห่ง พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสาร ๙)

บุคคลไม่ว่าจะมีส่วนได้เสีย เกี่ยวข้องหรือไม่ก็ตาม ย่อมมีสิทธิเข้าตรวจสอบ ขอสำเนาหรือขอสำเนาที่มีคำรับรองถูกต้องของข้อมูลข่าวสารได้ โดยที่หน่วยงานของรัฐจะวางหลักเกณฑ์เรียกค่าธรรมเนียมได้ตามความเห็นชอบของคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงการช่วยเหลือผู้มีรายได้น้อยประกอบด้วย เว้นแต่จะมีกฎหมายเฉพาะกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น

๕. สิทธิคัดค้านการเปิดเผย (ตามมาตรา ๑๗ แห่ง พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสาร ๙)

ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐเห็นว่าการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการใดอาจกระทบถึงประโยชน์ได้เสียของผู้ใด ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐแจ้งให้ผู้นั้นเสนอคำคัดค้านภายในเวลาที่กำหนดซึ่งต้องไม่น้อยกว่า ๑๕ วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้ง โดยผู้รับแจ้งมีสิทธิคัดค้านการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารนั้นได้ โดยทำเป็นหนังสือถึงเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้รับผิดชอบ ซึ่งเจ้าหน้าที่ต้องพิจารณาคำคัดค้านและแจ้งผลการพิจารณาโดยไม่ชักช้า ในกรณีที่มีคำสั่งไม่รับฟังคำคัดค้าน เจ้าหน้าที่ของรัฐจะเปิดเผยข้อมูลข่าวสารนั้นมิได้ จนกว่าจะพ้นกำหนดเวลาอุทธรณ์ ตามมาตรา ๑๘ หรือจนกว่าคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารได้มีคำวินิจฉัยให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารนั้นได้แล้วแต่กรณี

๖. สิทธิร้องเรียน (ตามมาตรา ๑๓ แห่ง พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสาร ๙)

บุคคลใดเห็นว่าหน่วยงานของรัฐไม่จัดพิมพ์ข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๗ หรือไม่จัดข้อมูลข่าวสารไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจสอบได้ตามมาตรา ๘ หรือไม่จัดหาข้อมูลข่าวสารให้แก่ตนตามมาตรา ๑๑ หรือฝ่าฝืน ไม่ปฏิบัติตาม พ.ร.บ. นี้ หรือปฏิบัติหน้าที่ล่าช้าหรือไม่ได้รับความสะดวก ผู้นั้นมีสิทธิร้องเรียนต่อคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการได้ เว้นแต่เป็นเรื่องเกี่ยวกับการมีคำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๑๕ หรือคำสั่งไม่รับฟังคำคัดค้านตามมาตรา ๑๗ หรือคำสั่งไม่แก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือลบข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลตามมาตรา ๒๕ แห่ง พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสาร ๙

การร้องเรียนต่อคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ คณะกรรมการต้องพิจารณาให้แล้วเสร็จภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่รับคำร้องเรียน เว้นแต่มีเหตุจำเป็นก็ให้ขยายเวลาได้ แต่ต้องแสดงเหตุผลและรวมเวลาทั้งหมดแล้วต้องไม่เกิน ๖๐ วัน

๗. สิทธิอุทธรณ์ (ตามมาตรา ๑๘ แห่ง พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสาร ๙)

ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐ มีคำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๑๔ หรือมาตรา ๑๕ หรือมีคำสั่งไม่รับฟังคำคัดค้านของผู้มีประโยชน์ได้เสียตามมาตรา ๑๗ บุคคลนั้นสามารถยื่นคำอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของทางราชการภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่งนั้น ซึ่งคณะกรรมการจะพิจารณาส่งเรื่องให้คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูล (ก.ว.ฉ.) เป็นผู้พิจารณาวินิจฉัยต่อไป

๘. สิทธิได้รับข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลของตน (ตาม มาตรา 25 แห่ง

พ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสารฯ)

บุคคลมีสิทธิที่จะได้รับข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล ที่เกี่ยวกับตนเอง จากหน่วยงานของ
รัฐที่ควบคุมดูแลข้อมูลข่าวสารนั้น ๆ ได้ และถ้าพบว่าข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลดังกล่าว ไม่ถูกต้อง
ตามที่เป็นจริงก็มีสิทธิยื่นคำขอเป็นหนังสือ ให้หน่วยงานของรัฐนั้นแก้ไขเปลี่ยนแปลงข้อมูลนั้นได้

ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐไม่แก้ไขเปลี่ยนแปลง หรือลบข้อมูลข่าวสารให้ตรงตาม
คำขอ ผู้ขอมีสิทธิอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ภายใน ๓๐ วัน นับ
แต่วันได้แจ้งคำสั่งไม่ยินยอมแก้ไขเปลี่ยนแปลง หรือลบข้อมูลข่าวสาร